

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-11-27
Diarienummer 1062/17

Stadsutveckling

Christine Lindeberg, Cornelia Lönnroth
Telefon 031-368 02 31, 368 04 57
E-post: christine.lindeberg@stadshuset.goteborg.se
cornelia.lonnroth@stadshuset.goteborg.se

Kulturnämndens hemställan avseende beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra

---

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen återvisar kulturnämndens hemställan avseende beslut om stöd till Göteborg Wind Orchestra (GWO), då hemställan bedöms ligga inom nämndens ansvarsområde.

Sammanfattning

Kulturnämnden beslutade 2017-06-13 § 121 att hemställa till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra (GWO), (bilaga 1). Bakgrunden är att det finns flera organisationer, bland annat GWO, som fått mångåriga bidrag med betydande belopp, ibland utan uppdrag, utvärdering och prövning. Detta anser kulturnämnden inte stämma med vare sig reglementet, nämndens egna regler för kulturstöd eller kulturprogrammet och nämnden vill därför rätta till detta. Eftersom Försvarsmusiken har visat intresse som medfinansierare av GWO från och med 2018, under förutsättning av en garanterad långsiktig finansiering, har kulturnämnden prioriterat en prövning av stödet till GWO genom att ärendet förts till kommunstyrelsen. Kulturnämnden uttrycker att, om kommunstyrelsen skickar tillbaka frågan om bidrag till GWO till nämnden, innebär det att stödet till GWO avsevärt kommer att minska då nämnden har att följa reglemente och riktlinje för kulturstöd och därför inte kan besluta om specialdestinerat/riktat stöd.

2009 fastställde kulturnämnden nya riktlinjer för kultur- och verksamhetsstöd. Riktlinjerna innebar att det specialdestinerade kulturstödet och kulturstöd slogs ihop. Därmed skulle de riktade bidragen till institutionsliknande verksamheter bedömas på samma sätt som bidrag till fria kulturlivet.

Kulturnämndens nu gällande reglemente anger att nämnden ska ”Fastställa kriterier för och ansvara för bidragsgivning till kulturorgan, vilka faller inom nämndens verksamhetsområde i syfte att främja ett mångsidigt kulturliv...” Även i förslaget till nytt reglemente finns en motsvarande text. Stadsledningskontoret bedömer att organisationsformen för bidragsmottagaren inte har betydelse och att kulturnämnden kan ge specialdestinerat stöd under förutsättning att dessa hanteras i separat ordning samt att de som får stöd har ansökt om dessa, bedömts och att verksamheterna utvärderas efter viss tid. Mot bakgrund av ovanstående föreslås därför att ärendet återvisas till kulturnämnden.

Ekonomiska konsekvenser

GWO fick drygt 4 mnkr 2017 och har beslut om motsvarande belopp 2018 från kulturnämnden. Därutöver har stiftelsen beviljats nästan 8 mnkr från VGR. Uppgifter om intäkter för engagemang för Försvarsmusiken är i nuläget inte känt. För en långsiktig överlevnad och utveckling av orkestern behöver orkestern öka sina intäkter.

I genomsnitt fick fria kulturlivet inom musikområdet 300 tkr per år i stöd från kulturnämnden. Om kulturnämnden anser att den inte kan inrätta en stödform med specialdestinerade stöd till vissa organisationer därför att nämndens ekonomiska ram inte räcker, innebär det betydligt lägre stöd även till GWO. Nämnden kan alltid överväga omfördelning inom sin budgetram eller överväga frågan i ordinarie budgetprocess.

Barnperspektivet

GWO utgör ett komplement till det övriga kulturutbudet riktat till barn dels genom egna produktioner i Kronhuset och i regionen, dels genom uppsökande verksamhet. Under 2015 utgjordes 22 % av publiken barn. GWO har produktioner och verksamheter som riktar sig till skolklasser och särskolan samt prova på verksamhet med blåsinstrument för att locka barn och unga, särskilt flickor att lära sig spela blåsinstrument. GWO samverkar med kulturskolan, El Sistema och Brunnsboskolans musikklasser.

Jämställdhetsperspektivet

GWO kommer från ett uniformsyrke och avspeglar historiskt sett ett mansdominerat yrke. Antalet kvinnliga musiker är underrepresenterade. Av gästande dirigenter var 33 % kvinnor och av inbjudna solister var 38 % kvinnor. GWO samarbetar med högskolan för scen och musik bland annat genom att möjliggöra för blivande kvinnliga dirigenter att pröva dirigering av GWO. Orkestern har en jämställdhetsplan.

Mångfaldsperspektivet

Genom sin uppsökande verksamhet når GWO framför allt barn med olika bakgrund. Syftet är att inspirera dem att spela ett instrument och upptäcka blåsmusiken. Vidare har GWO breddat sin repertoar med konstmusik, världsmusik och filmmusik för att locka en bredare publik.

Miljöperspektivet

Stadsledningskontoret ser inga särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Stockholms stad lämnar bidrag till två organisationer som har avtal med staden. Malmö stad har stödformen Specialdestinerade stöd. Stöden ses som statiska men organisationerna får ansöka och redovisa enligt sedvanliga rutiner för verksamhetsstöd. Det finns organisationer som får stöd utan ansökan men dessa budgeteras inom kulturnämndens centrala anslag och hanteras således helt separat.

GWO är en av nio ensembler som ingår i nationellt nätverk för professionell blåsmusik. GWO är den enda professionella symfoniska blåsorkestern i Västsverige. Bohuslän Big Band är ett renodlat storband knutet till Vara Konserthus.

Bilaga 1 Kulturnämndens protokollsutdrag och tjänsteutlåtande

Ärendet

Kulturnämnden beslutade 2017-06-13 § 121 att hemställa till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra (GWO).

Bakgrund

Bakgrunden till kulturnämndens hemställan är att Försvarsmusiken har visat intresse som medfinansierare av verksamheten från och med 2018, under förutsättning av att Göteborgs Stad *garanterar en långsiktig finansiering*. Ett sådant beslut anser sig inte kulturnämnden kunna fatta med hänvisning till reglemente och riktlinjer för kulturstöd.

Kulturnämnden uttrycker tydligt att om kommunstyrelsen skickar tillbaka frågan om bidrag till GWO till nämnden, innebär det att stödet till GWO avsevärt kommer att minska då nämnden har att följa reglemente och riktlinje för kulturstöd och därför inte kan besluta om specialdestinerade stöd.

Kulturnämnden gav sin förvaltning 2016-02-16 i uppdrag att redovisa vilka åtaganden och uppdrag som ålagts nämnden, samt vilka verksamheter som nämnden är satt att finansiera utan att det kan härledas till nämndens uppdrag och reglemente. Förvaltningen gavs också uppdrag att redovisa vilka bidrag som ges utan aktiv ansökan eller prövning. 2017-02-09 gav nämnden ytterligare uppdrag till förvaltningen att återkomma med förslag på vilka sätt de specialdestinerade stöden kan hanteras. Det är knappt tio organisationer som får omfattande, långsiktigt stöd, exempelvis Angereds Teater, Bio Roy, Göteborgs internationella orgelakademi, Ham-Sam Hammarkullefestivalen m. fl. Ärendet om GWO prioriterades eftersom samverkan mellan GWO och Försvarsmusiken var under förhandling. Utredning om hanteringen av de specialdestinerade bidragen pågår på kulturförvaltningen. I denna finns även frågan om stadens representation i styrelser som är mottagare av bidrag.

Göteborg Wind Orchestra, historik

1905	Bildades Göteborgs Spårvägars Musikkår som en fritidsverksamhet.
1992	Bildades Stiftelsen GöteborgsMusiken av orkesterns vänförening, Göteborgs Spårvägar AB och Göteborg & Co Promotion AB. Vid denna tidpunkt blev musikkåren en professionell orkester och erhöll tidsbegränsat stöd från Göteborgs stad via kulturnämnden med 3,0 mnkr för åren 1992 – 1994.
1995-2010	Kulturnämnden fortsätter utbetala stöd till GWO i varierande grad 1,5-5,8 mnkr.
1997-2009	GWO har uppdrag att även vara Flygvapnets musikkår.
2010	Västra Götalandsregionen (VGR) börjar stödja orkestern.
2011	Kultursamverkansmodellen förs över till regionen vilket bland annat innebär att statsbidragen slussas via Västra Götalandsregionen (VGR). VGR blev största bidragsgivaren.
2012	Kulturnämnden beslutar om nedtrappning av bidraget från 5,4 mnkr till 4,0 mnkr 2014. GWO får ett uppdrag kopplat till stödet.
2015	Kulturnämnden beslutar förlänga uppdraget och 4,1 mnkr ges i verksamhetsstöd.
2016-2018	Kulturnämnden har fattat beslut om verksamhetsstöd till GWO, drygt 4 mnkr per år.

Specialdestinerat kulturstöd blir verksamhetsstöd och förändrar villkoren

2009 fastställde kulturnämnden nya riktlinjer för kultur- och verksamhetsstöd. Dessa innebar att specialdestinerat kulturstöd (riktat stöd) och kulturstöd slogs ihop. Det innebar också att ansökningar och verksamhet ska granskas, prövas och följas upp på ett enhetligt sätt. Stödet till bland annat GWO ska bedömas och hanteras på samma sätt som ansökningar från föreningar verksamma inom det fria kulturlivet. Trots de förändrade riktlinjerna anser kulturnämnden att ansökningarna från GWO inte fullt ut hanteras och bedöms på ett likvärdigt sätt som övriga ansökningar. Nämnden anser därmed att stödet är att betrakta som ett specialdestinerat stöd vilket enligt nämnden inte är förenligt med reglementet och riktlinjerna.

Genomförda utredningar om GWO

Under åren har kulturnämnden genomfört ett antal utredningar, samtliga med ett förhållningssätt som utgår ifrån att GWO är en form av kommunal verksamhet vilket inte är fallet. Ingen av de genomförda utredningarna har löst finansieringsfrågan och beslut saknas. GWO etablerades av GöteborgsMusiken, en stiftelse med tre stiftare (orkesterns vänförening, Göteborgs Spårvägar AB, Göteborg & Co Promotion AB). Det innebär att GWO så som stiftelse är fristående från kommunen. Organisationsformen bedöms inte ha någon betydelse vid bidragsbedömningen.

Synpunkter från GWO

GWO har själva utrett sina framtida möjligheter, utvecklat verksamheten och arbetat fram en konstnärlig vision. Sedan 2009, då uppdraget från Försvarmakten upphörde, har GWO haft ekonomiska svårigheter då en tredjedel av finansieringen föll bort. Stiftelsen har länge levt med ovisshet om sina förutsättningar. Det har inneburit att såväl orkestermedlemmar som VD, producent m.fl. har halvtidstjänster. Det i sin tur resulterar i att musikerna måste ha andra uppdrag. Det kan innebära att det blir kollision i schemaläggning och svårt att få ihop orkestern för repetitioner och framföranden. Det finns inte tid för kontakter med eventuella sponsorer. GWO har också framfört önskemål om gemensamt uppdrag från VGR och kulturnämnden.

De specialdestinerade stöden har tagit stor andel av kulturstödsbudgeten

Motsvarande resonemang som förs ovan om GWO gäller för fler mottagare av bidrag från kulturnämnden. De största bidragsmottagarna 2017 var föreningen Angeredes Teater, Maritiman (stiftelse), GIBCA (Röda Stens konsthall, förening) samt Emigranternas Hus (stiftelse). Några har fått uppdrag den senaste treårsperioden. Stiftelsen Alfons Åbergs Hus som hade ett tidsbegränsat större stöd har numera ett begränsat stöd för vissa utåtriktade barnaktiviteter.

Kulturnämndens budget för verksamhetsstöd är 2017, 53,7 mnkr. De f.d. specialdestinerade stöden utgjorde 19 procent av de organisationer som tilldelades stöd men fick 50 procent av anslaget för verksamhetsstöd. Jämfört med 2008 har andelen organisationer med riktat stöd ökat från 17 procent till 19 procent, medan deras andel av budgeten sjunkit från 61 procent till drygt 50 procent.

Enligt kulturnämnden ligger problemet i att ett fåtal organisationer erhåller omfattande bidrag och att en skevhet uppstår i fördelningen av stödet samt att bidragsbudgeten på sikt urholkas. Organisationer som får bidrag över lång tid har också en tendens att inte förnya sig i samma takt som fria kulturlivet. Ett ytterligare problem är att organisationerna inte bedöms på ett likvärdigt sätt då nämnda organisationer har blivit något av institutioner i Göteborgssamhället med anställd personal. Kulturnämnden anser inte att den utifrån reglementet och regelverket för verksamhetsstöd kan ge bidrag under lång tid till en organisation. Vidare anser nämnden att dessa bidrag är för stora i förhållande

till övriga organisationer med motsvarande stöd. Kulturnämnden menar att detta inte är förenligt med likställighetsprincipen i kommunallagen.

Stadsledningskontoret

Kulturnämndens ärende innehåller flera frågeställningar. Den brådskande frågan om stöd till GWOs verksamhet, frågan om riktade stöd till organisationer av mer institutionell karaktär samt frågan om stiftelser där kommunen är en av stiftarna ibland med styrelseplats som därmed knyter en närmare relation till den bidragsmottagande organisationen.

Kulturnämnden har beviljat GWO bidrag för 2018. Stadsledningskontoret delar GWOs synpunkt att ettåriga bidrag till en organisation med 30 deltidsanställda inte är tillfredställande och att detta påverkar organisationens utveckling, möjligheten till samarbete med andra orkestrar och med Försvarsmusiken samt möjligheten att bearbeta sponsorer. GWO framhåller att långsiktiga bidrag är önskvärt för blåsmusikens utveckling och överlevnad. GWO önskar också ett gemensamt uppdrag från kulturnämnden och VGR. Stadsledningskontoret anser att kulturnämnden har uppdraget att fördela kulturstöd i sitt nuvarande reglemente som anger att nämnden ska *”Fastställa kriterier för och ansvara för bidragsgivning till kulturorgan, vilka faller inom nämndens verksamhetsområde i syfte att främja ett mångsidigt kulturliv....”* Även i förslaget till nytt reglemente finns en motsvarande text.

Likabehandling (Kommunallagen 2 kap 2§) innebär att en kommun ska behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Särbehandling är tillåten endast om den vilar på objektiv grund. Normalt ligger bevisbördan på den som överklagar ett beslut men kan övergå till kommunen i de fall ett kommunalt beslut åstadkommer en skillnad mellan kommunmedlemmarna.

Tillbakablicken visar att kulturnämnden inte varit konsekvent i sin bedömning av stöd till GWO och nämnden har inte följt kommunstyrelsens beslut om tidsbegränsat bidrag för åren 1993–1995 och den efterföljande utvärderingen för att utröna GWOs ekonomiska styrka. Vidare antog kulturnämnden nya regler 2009 för verksamhetsstöd som inte följts fullt ut vad gäller organisationer som tidigare fått specialdestinerat stöd. Kulturnämnden vill nu räta upp detta och i fallet GWO uttalar nämnden att bidrag inte kan ges i den omfattning som tidigare, då det urholkar budgeten för verksamhetsstöd samt att beslutet strider mot kommunallagens krav på likabehandling i jämförelse med övriga organisationer som söker verksamhetsstöd. Nämnden anser sig inte kunna ge bidrag under lång tid vilket har stor betydelse för GWOs överlevnad och verksamhetsutveckling.

Stadsledningskontoret har erfarit att GWO hyr stora lokaler i Kronhuset till en icke marknadsmässig hyra. Delar av lokalerna står tomma avsevärd tid, bland annat ett helt våningsplan som skulle kunna användas av fler kulturutövare. Detta får hanteras inom pågående utredning om hyressättning för föreningslivet.

Stadsledningskontoret menar att det kan antas att politiska initiativ även framledes kan komma ifråga för olika typer av organisationer som av olika skäl har betydelse för staden. Juridiskt sett är det möjligt att inrätta särskilt stöd som är av mer långsiktig art förutsatt att det hanteras i separat ordning och inte bedöms tillsammans med det fria kulturlivet samt att kraven på likabehandling anses uppfyllda. En förutsättning är att organisationerna bedriver kulturell verksamhet, ansöker om bidrag, att de ges ett tidsbegränsat uppdrag som ska utvärderas d.v.s. ett transparent förfarande. För detta måste finnas ett särskilt ekonomiskt anslag.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att ett riktat stöd till organisationer med institutionsliknande verksamhet kan inrymmas i nämndens reglemente förutsatt att

stödet hanteras skiljt från det fria kulturlivets verksamhetsstöd. Därför föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen återförvisar detta ärende till kulturnämnden med uppdraget att i pågående översyn av verksamhetsstödet beakta vad som anförts i detta tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret

Christine Lindeberg
Planeringsledare

Jessica Granath
Avdelningschef

Utdrag ur protokoll

Kulturnämnden

Sammanträdesdatum

2017-06-13

Hemställen till kommunstyrelsen avseende beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra

§ 121 Dnr 0751/17

Kulturförvaltningen har den 31 maj 2017 upprättat ett tjänsteutlåtande i ovan rubricerat ärende.

Yrkande

Under överläggningarna i ärendet yrkar Kristina Tharing (M), Lars-Olof Karlsson (MP) och Mariya Voyvodova (S) att formuleringen "Västra Götalandsregionens kulturnämnd blev *huvudfinansierad* vid samverkansmodellens inträde 2011 då den statliga finansieringen fördes över till regional nivå" på sidan 2 i förvaltningens tjänsteutlåtande ändras till "Västra Götalandsregionens kulturnämnd blev *största bidragsgivaren* vid samverkansmodellens inträde 2011 då den statliga finansieringen fördes över till regional nivå".

Kulturnämnden bifaller yrkandet och ger förvaltningen i uppdrag att göra ovanstående ändring i tjänsteutlåtandet innan beslutet expedieras till kommunstyrelsen.

BESLUT

Kulturnämnden hemställer till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra.

Vid protokollet

Stina Borrman

2017-06-21

Ordförande

Mariya Voyvodova

Justerare

Kristina Tharing

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-05-31

Diarienummer 0751/17

Fri konst och kultur

Kerste Broberg

Telefon: 031 – 368 32 64

kerste.broberg@kultur.goteborg.se

Hemställan till kommunstyrelsen avseende beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra

---

Förslag till beslut

Kulturnämnden hemställer till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads framtida medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra.

Sammanfattning

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden hemställer till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra (stiftelsen GöteborgsMusiken). Skälet är att Försvarsmusiken har visat intresse som medfinansiär till verksamheten från och med 2018 förutsatt att Göteborgs Stad garanterar en långsiktig finansiering. Kulturnämnden kan, med hänvisning till reglemente samt riktlinjer för kulturstöd, inte garantera ett sådant stöd.

Göteborg Wind Orchestra (GWO) är en av Sveriges få professionella blåsorkestrar. Den drivs i form av den näringsdrivande stiftelsen GöteborgsMusiken. Orkestern har sin grund i Göteborgs Spårvägars Musikkår från 1905 och huserar i Kronhuset där flertalet konserter äger rum.

Sedan 1992 har stiftelsen mottagit ett specialdestinerat kommunalt stöd från kulturnämnden för verksamheten. Mellan åren 1997 och 2009 hade GWO uppdraget som Flygvapnets musikkår inom Försvarsmusiken. Efter 2009 då uppdraget för Försvarsmusiken upphörde har stiftelsen haft ekonomiska svårigheter på grund av bortfallet av en tredjedel av grundfinansieringen.

År 2009 reviderades kulturnämndens riktlinjer för kulturstöd, vilket innebar att specialdestinerade stöd utgick. Stödformen verksamhetsstöd har beviljats till GWO sedan dess. Stödet till GWO ska bedömas och hanteras på samma sätt som för föreningar verksamma inom det fria kulturlivet. Förvaltningens bedömning är dock att ansökningar från GWO inte fullt ut hanteras och bedöms på ett likvärdigt sätt. Stödet till GWO är därmed att betrakta som ett specialdestinerat stöd vilket inte är förenligt med kulturnämndens reglemente och riktlinjer

Flera utredningar har genomförts för att belysa olika möjliga sätt att hantera stiftelsens ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar. GWO har även själva utrett sina framtida möjligheter, utvecklat verksamheten och arbetat fram en konstnärlig vision.

Stiftelsen har levat i ovisshet länge om sina framtida förutsättningar. Frågan om finansiellt ansvar behöver klargöras för att verksamheten ska kunna fortsätta. Inför 2018 förhandlar GWO åter med Försvarsmusiken om en samverkan vilket kan innebära bättre förutsättningar ekonomiskt och verksamhetsmässigt för stiftelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inom ramen för kulturnämndens kulturstöd fördelades 2016-10-25 § 188 sammanlagt 53,7 miljoner kronor i verksamhetsstöd till 73 organisationer för 2017.

Verksamhetsstöden fördelade sig på följande områden; teater, dans, musik, konst, film, litteratur och interkulturell dialog.

Specifikt inom musikområdet fördelades 8,56 miljoner kronor till 16 organisationer. Drygt 4 miljoner kronor, det vill säga 48 %, av stödet gick till GWO. Av dessa kan 92 000 kronor härledas till en indexuppräknings av stödet på under åren 2015 och 2016 då stiftelsen hade ett treårigt stöd. Det genomsnittliga stödet till de övriga 15 organisationerna var knappt 300 000 kronor vardera.

Stödet till GWO ska bedömas och hanteras på samma sätt som för föreningar verksamma inom det fria kulturlivet. Förvaltningens bedömning är dock att ansökningar från GWO inte fullt ut hanteras och bedöms på ett likvärdigt sätt. Stödet till GWO är därmed att betrakta som ett specialdestinerat stöd vilket inte är förenligt med kulturnämndens reglemente och riktlinjer, samt att en så skev fördelning riskerar att urholka budgeten.

Av bilaga 4 framgår hur nivåerna på det kommunala stödet har varierat för Stiftelsen GöteborgsMusiken, för att driva Göteborg Wind Orchestra (GWO) sedan stiftelsen bildades 1992.

Västra Götalandsregionens kulturnämnd blev största bidragsgivaren vid samverkansmodellens inträde 2011 då den statliga finansieringen fördes över till regional nivå. Inför 2017 har stiftelsen beviljats 7,969 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 842 000 kronor jämfört med 2016. Av dessa avser 382 000 kronor en ramhöjning då verksamheten är i starkt behov av ökat stöd och 460 000 kronor en justering för ökade arbetsgivaravgifter då ett schablonavdrag om 30 % av sociala kostnader för musikeryrket tagits bort.

Om GWO ska få ekonomiskt stöd från Göteborgs Stad via kulturnämndens bidrag till det fria musiklivet, ska det ske i konkurrens med övriga aktörer som söker stöd. Därutöver ska det totala anslaget vara tillräckligt stort för att inte stora och små aktörer ska behöva ställas mot varandra.

Kulturnämnden ser ingen möjlighet att i framtiden särbehandla GWO från andra aktörer som söker kulturstöd, vilket innebär att anslaget inte kommer att kunna ligga på samma nivå som hittills.

Barnperspektivet

GWO utgör ett komplement till det övriga kulturutbudet riktat till barn genom egna produktioner i Kronhuset med blåsorkestermusik och genom uppsökande verksamhet i stadens olika stadsdelar. 22 % av publiken 2015 utgjordes av barn och unga.

Jämställdhets- och mångfaldsperspektivet

Orkestern har sitt ursprung i Göteborgs Spårvägar. Många orkestrar har bildats av yrkeskårer inom så kallade uniformsyrken och avspeglar därför historiskt sett ett mansdominerat yrkesliv. Orkestern är fortfarande en mycket mansdominerad orkester.

Antalet kvinnliga musiker och tonsättare är underrepresenterade i såväl orkester som bland inbjudna dirigenter och gästsolisterna. GWO arbetar sedan 2014 med en jämställdhetsplan som syftar till garantera alla anställdas lika rättigheter oberoende kön

eller kulturell bakgrund. Förutom fastanställd personal anlitar orkestern gäster. Enligt redovisningen av 2015 års verksamhet var 33 % av de gästande dirigenterna kvinnor och 38 % av de inbjudna solisterna var kvinnor.

Miljöperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Göteborg Wind Orchestra är en av nio ensembler som ingår i ett nationellt nätverk för professionell blåsmusik. De övriga är Arméns Musikkår, Livgardets Dragonmusikkår, Blåsarsymfonikerna i Stockholm, Bohuslän Big Band, Gotlandsmusiken, Norrbotten Big Band, Östgötamusiken, samt Marinens musikkår i Karlskrona. Av nätverkets nio ensembler kan fyra betecknas som civila symfoniska orkestrar. GWO är en av dessa och är den enda professionella symfoniska blåsorkestern i Västsverige. Storlek och anställningsförhållanden för de olika ensemblerna varierar.

Kulturnämnden stöttar det fria kulturlivet genom olika stödformer varav verksamhetsstöd är den mest kontinuerliga stödformen. Hittills har två orkestrar beviljats verksamhetsstöd; Göteborg Wind Orchestra som har ett stöd om 4,092 miljoner kronor samt Göteborg Baroque med ett verksamhetsstöd om 350 000 kronor 2017. Övriga organisationer på musikområdet som beviljas verksamhetsstöd är framför allt arrangerande scener eller konsertarrangörer inom olika genrer utan egen scen.

Inför 2017 fördelades sammanlagt 8,56 miljoner kronor i verksamhetsstöd till 16 organisationer inom musikområdet. 48 % av stödet gick till GWO. Det genomsnittliga stödet till de övriga 15 organisationerna var knappt 300 000 kronor vardera.

Bilagor:

- 1. Protokollsutdrag kulturnämnden 2016-02-16 § 25.*
- 2. Protokollsutdrag kulturnämnden 2017-02-09 § 22.*
- 3. Inkommen handling från Göteborg Wind Orchestra avseende samarbete med Försvarmusiken, 2017-04-26.*
- 4. Kort historik om det kommunala stödet till GöteborgsMusiken och Göteborg Wind Orchestra i tabellform.*
- 5. Kort historik om GöteborgsMusiken och Göteborg Wind Orchestra.*
- 6. Göteborg Wind Orchestra, Konstnärlig vision.*

Expedieras till:

Kommunstyrelsen.
Stiftelsen GöteborgsMusiken, VD Stig Fredriksson.
Västra Götalandsregionens kulturnämnd.

Ärendet

Kulturnämnden gav förvaltningen i uppdrag 2016-02-16 § 25 att redovisa vilka åtaganden och uppdrag som ålagts nämnden, samt vilka verksamheter som nämnden är satta att finansiera utan att de kan härledas till nämndens uppdrag och reglemente. Kulturnämnden gav även i uppdrag att till nämnden redovisa vilka bidrag som ges utan aktiv ansökan eller prövning (bilaga 1).

Kulturnämnden gav, som ett komplement till ovanstående, förvaltningen i uppdrag 2017-02-09 § 22 att återkomma till kulturnämnden med förslag på vilka sätt de specialdestinerade stöden kan hanteras (bilaga 2).

Uppdragen kring de specialdestinerade stöden diskuterades på kulturnämndens presidiummöte 2017-04-04, då frågan kring framtida ekonomiskt stöd till Göteborg Wind Orchestra (GWO) diskuterades specifikt.

Ärendet kring GWO prioriteras då en samverkan mellan GWO och Försvarsmusiken inför 2018 är under förhandling, vilket skulle kunna innebära bättre förutsättningar både ekonomiskt och verksamhetsmässigt för stiftelsen (bilaga 3). Frågan om Göteborgs Stads finansiella ansvar behöver dock klargöras för att verksamheten ska kunna fortsätta.

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden hemställer till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra (stiftelsen GöteborgsMusiken). Skälet är att Försvarsmusiken har visat intresse som medfinansierare till verksamheten förutsatt att Göteborgs Stad garanterar en långsiktig finansiering. Kulturnämnden kan, med hänvisning till reglemente samt riktlinjer för kulturstöd, inte garantera ett sådant stöd.

Bakgrund

Organisationer har tilldelats kulturstöd genom riktade politiska beslut som idag lever kvar inom kulturnämndens stödform verksamhetsstöd. Det har skett både sedan 1990-talet men även 2003 då stöden till flera stiftelser överfördes till kulturnämnden.

En större översyn av kulturnämndens stödformer genomfördes 2009: *Kulturstöd till ett föränderligt kulturliv*. Kulturnämnden beslutade därefter 2009-10-15 § 147 att stödformen specialdestinerat stöd skulle utgå och att stödformerna verksamhetsstöd, projektstöd, ateljéstöd och kulturstipendier fastställdes.

De organisationer som ursprungligen hade specialdestinerat stöd har hanterats på olika sätt. Både kulturnämnden och förvaltningen arbetar med problem som är relaterade till att hanteringen är oklar kring de riktade stöden. Problematiken kan bestå i å ena sidan relationen till riktlinjerna för kulturstöd, å andra sidan i vilken utsträckning likabehandlingsprincipen tillämpas i relation till alla andra organisationer som också söker stöd.

Historik kring Göteborg Wind Orchestra

Göteborg Wind Orchestra (GWO) är en av Sveriges få professionella blåsorkestrar och drivs i form av den näringsdrivande stiftelsen GöteborgsMusiken. Orkestern har sin grund i Göteborgs Spårvägars Musikkår från 1905. Till följd av en omorganisering inom Göteborgs Spårvägar beslutades att orkestern skulle drivas som stiftelse från 1992 då GöteborgsMusiken bildades. Stiftelsen tillkom genom tillskott av Göteborg & Co Promotion AB, Göteborgs Spårvägar AB och Göteborgs Spårvägars Musikkårs

Vänförening. Stiftelsens syfte är att framföra musik huvudsakligen i Göteborg med omnejd. Orkestern har sin hemvist i Kronhuset i Göteborg.

Ansvar för finansieringen låg initialt direkt hos kommunfullmäktige. År 1992 flyttades ansvaret för finansieringen till kulturnämnden.

Mellan år 1997 och 2009 hade GWO uppdraget att verka som Flygvapnets musikkår. Då fanns en trepartsöverenskommelse mellan Göteborgs Stad, Statens Kulturråd och Försvarmusikcentrum angående finansieringen där parterna skulle stå för var sin tredjedel av orkesterns grundfinansiering. När Försvarmusikcentrum sagt upp avtalet uppstod ett intäktsbortfall på cirka 6 miljoner kronor av stiftelsens grundfinansiering. Sedan 2009 har därför ett omfattande arbete bedrivits för att hitta nya finansieringsmöjligheter.

Det statliga stödet har överförts till Västra Götalandsregionen genom samverkansmodellen från 2011. Därefter är således Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen huvudfinansiärer. Under åren 2012 till 2014 minskade Göteborgs Stads kulturnämnd sitt verksamhetsstöd till GWO med 500 000 kronor per år och sedan 2015 har det legat på cirka 4 miljoner kronor. De sammantagna minskningarna av stöd medförde att musikernas arbetstid reducerades från 75 % till 50 % av heltid. Motiveringen till minskningen av stödet var i huvudsak att kulturnämnden prioriterade andra aktörer i det fria musiklivet, utifrån deras styrkor i relation till kulturstödet syfte och riktlinjer.

Flera utredningar kring organiseringen och finansieringen av GWO har gjorts av kulturförvaltningen och Västra Götalandsregionen tillsammans, av GWO själva och återigen av kulturförvaltningen. Den senaste utredningen genomfördes 2016 av Hans Enflo på uppdrag av kulturförvaltningen; *Göteborg Wind Orchestra – rekommendationer för framtida organisation och finansiering*. Konklusionen från denna utredning pekar på att det är svårt att hävda GWO:s ekonomiska behov inom ramen för kulturnämndens kulturstöd då detta ska prioriteras mot fria musikaktörer. Huvudfinansiärernas uppdragsgivning och bidragsgivning till GWO är inte heller tillräckligt samordnade för att utgöra den helhet som GWO långsiktigt behöver arbeta efter (se bilagorna 4 och 5 för historiken gällande Göteborgs Stads och kulturnämndens beslut om GWO).

Pågående förhandlingar och framtidsutsikter

GWO har en kärv ekonomisk situation men genomför en omfattande verksamhet med en ensemble som verkar på halvtid. Majoriteten av konserterna genomförs i Göteborg, många med barn och unga i fokus och även i samarbete med kulturskolan. En positiv utveckling har skett men man bedömer inte situationen som hållbar varken ekonomiskt eller verksamhetsmässigt. En konstnärlig vision har arbetats fram, se bilaga 6.

Efter att Hans Enflos utredning ”*Göteborg Wind Orchestra – rekommendationer för framtida organisation och finansiering*” presenterades för kulturnämnden har GWO och Försvarmusiken återupptagit kontakten. Försvarmusiken har genomgått en översyn av sin verksamhet och ser behov av att köpa in tjänster för att kunna genomföra delar av sina huvudsakliga uppgifter, såväl statsceremoniella som förbandsknutna uppgifter, till exempel anknutna till flygvapnet samt övriga arrangemang. GWO är en kvalificerad och relevant samarbetspart med tidigare lång erfarenhet av uppgifter vid Försvarmusiken.

Genom en samverkan mellan parterna kan större effektivitet uppnås för bägge parter. GWO kan få bättre förutsättningar för kontinuitet och konstnärlig utveckling, genom att tjänstgöringsgraden för musikerna kan öka och problemen förknippade med

deltidstjänstgöring kan minska. Försvarsmusiken kan få en mer ändamålsenlig organisation för sina uppdrag.

En förutsättning för samarbete är att det finns en långsiktig planering och stabil ekonomisk grund för att satsningen ska kunna utvecklas och fungera väl. Västra Götalandsregionen har höjt sitt stöd till GWO för år 2017 och menar att det är en signal om att orkesterns existens värdesätts och behövs framöver. Utan höjningen hade inte orkestern klarat sin ekonomi 2017 enligt regionen som menar att även Göteborgs Stad har ett ansvar för orkesterns fortlevnad.

Göteborgs Stads kulturnämnd har beviljat GWO samma belopp (4 miljoner kronor) för 2017 som för 2016, det vill säga 48 % av det totala verksamhetsstödet om 8,56 miljoner kronor till musikområdet. Om GWO ska få sitt årliga stöd från bidrag till det fria musiklivet ska det ske i konkurrens med övriga aktörer som söker stöd, samt att det totala anslaget till det fria musiklivet ska vara tillräckligt stort för att inte stora och små aktörer ska behöva ställas mot varandra.

Kulturnämnden ser ingen möjlighet att i framtiden särbehandla GWO från andra aktörer som söker kulturstöd, vilket innebär att anslaget inte kommer att kunna ligga på samma nivå som hittills.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att Göteborgs Stad behöver komma fram till ett beslut kring frågan om GWO som varit under utredning vid ett flertal tillfällen genom åren. Det ursprungliga kommunala anslaget 1992 avsåg en uppstart av en egen juridisk person genom att skapa stiftelsen. Sedan 2009 då Försvarsmusikcentrum drog tillbaka sitt stöd till verksamheten har alternativa finansierings- och organisationsformer utretts 2011 (*Ryttersskog*), 2013 (*Wesslau*) och senast 2016 (*HEK*).

Kulturförvaltningens bedömning är att GWO har verkat i ovisshet och osäkerhet om sin framtid i årtal. Nu råder nya förutsättningar för orkestern att få en stabilare utgångspunkt för sin verksamhet. Försvarsmusiken är beredd att gå in som finansiär under förutsättning att Göteborgs Stad garanterar en långsiktig finansiering.

Fortsatt hantering inom kulturnämndens stödform verksamhetsstöd är inte en framkomlig väg. Inom kulturnämndens stödformer för det fria kulturlivet kan stöd beviljas för ett eller tre år. Bedömningen av inkomna ansökningar behöver relateras till riktlinjerna där konstnärlig utveckling och nyskapande produktionsformer premieras. Konkurrensen är mycket hård om kulturstöd och många kvalificerade ansökningar får avslag.

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden hemställer till kommunstyrelsen att fatta beslut om Göteborgs Stads medfinansiering av Göteborg Wind Orchestra (stiftelsen GöteborgsMusiken). Skälet är att Försvarsmusiken har visat intresse som medfinansiär till verksamheten förutsatt att Göteborgs Stad garanterar en långsiktig finansiering. Kulturnämnden kan, med hänvisning till reglemente samt riktlinjer för kulturstöd, inte garantera ett sådant stöd. Stiftelsen har levat i ovisshet länge om sina framtida förutsättningar. Frågan om finansiellt ansvar behöver klargöras för att verksamheten ska kunna fortsätta. Inför 2018 förhandlar GWO åter med Försvarsmusiken om en samverkan vilket kan innebära bättre förutsättningar ekonomiskt och verksamhetsmässigt för stiftelsen.

Beslut behöver fattas i år för att både Västra Götalandsregionens kulturnämnd, Försvarsmusiken och Göteborg Wind Orchestra ska veta vilka förutsättningar som finns

att utgå ifrån i de fortsatta förhandlingarna om sannolik framtida samverkan från och med 2018.

Beslutar kommunstyrelsen att återsända ärendet till kulturnämnden för fortsatt hantering innebär detta att stödet till GWO avsevärt kommer att minska. Detta då nämnden har att följa reglemente och riktlinjer för kulturstöd, vilket innebär att GWO inte längre kan hanteras som ett specialdestinerat stöd.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Förvaltningsdirektör

Jonna Ulin

Sektorchef Fri konst och kultur

Nedanstående bilagor finns på stadsledningskontoret och kulturförvaltningen.

1. *Protokollsutdrag kulturnämnden 2016-02-16 § 25.*
2. *Protokollsutdrag kulturnämnden 2017-02-09 § 22.*
3. *Inkommen handling från Göteborg Wind Orchestra avseende samarbete med Försvarmusiken, 2017-04-26.*
4. *Kort historik om det kommunala stödet till GöteborgsMusiken och Göteborg Wind Orchestra i tabellform.*
5. *Kort historik om GöteborgsMusiken och Göteborg Wind Orchestra.*
6. *Göteborg Wind Orchestra, Konstnärlig vision.*